

Rechtvaardiging

“Eindelijk gerechtigheid!”

Die kreet hoor je nogal eens gebruiken. En dan bedoelt degene die hem gebruikt: het is voor die persoon zijn verdiende loon. Nu gebeurt met hem wat hij anderen ook aangedaan heeft. Lekker, puh!

Dát bedoel ik nu niet! Hoe zit het met gerechtigheid? Ik heb het over mensen, die misschien steeds maar weer proberen datgene te doen, waarvan gedacht wordt, dat God dat van mensen vraagt. Je hoort het op de televisie, je leest het, het klinkt in preken... Misschien hoor je steeds: je moet je bekeren!, of: ben jij al wederom geboren?, enz. Allemaal dingen, die mensen eerst moeten doen! Dus: zelf een beetje beter worden, geen fouten maken, gaan geloven...

Hoe graag mensen dit ook willen, telkens ontdekken zij: ik krijg het niet voor elkaar; het lukt me niet. En ze denken er gelijk achter aan: zo kan ik toch niet bij God aankomen; ik moet toch eerst ...!

Voor wie zo denkt, heb ik machtig nieuws: eindelijk gerechtigheid! Daar-over wil ik het met je hebben.

Er zijn gelovigen, die te horen krijgen, dat zij bij God in een goed blaadje moeten zien te komen, zeg maar: het moeten verdienen. Maar God wacht niet tot jij het voor elkaar hebt. Ik zeg het zo: Eindelijk! Gerechtigheid! En niet door wat jij of ik gedaan hebben, maar door wat God doet! Lees maar verder!

Het heerlijke van geloven is, – Paulus wil je daarvan doordringen – dat je niet alles op jouw schouders hoeft te nemen! Alles is al gedaan! God kent je door en door en nam zijn maatregelen. Hij kijkt niet of je het nu wel of niet verdient. Hij houdt van zijn schepselen, dus van jou en mij. Weet je, wat God heeft gedaan? Hij legde alles op de schouders van Zijn Zoon. Gods woord noemt dat: Hij rechtvaardigde je. Hoe? Doordat Zijn Zoon, onze Heer Jezus Christus, deed wat wij zelf niet konden. Hij overbrugde de kloof tussen God en de mensen. Wij konden niet bij God komen en daarom kwam God in de Zoon naar ons. De rekening die wij niet konden betalen, werd door Gods Zoon betaald. Lees Romeinen 5: 8-10 maar.

‘God echter bewijst Zijn liefde jegens ons, doordat Christus, toen wij nog zondaren (= doelmissers) waren voor ons gestorven is.’ Dus God wachtte niet op ons, want uit onze handen kon niets komen.

‘Veel meer zullen wij derhalve, thans door (letterlijk: in) Zijn bloed gerechtvaardigd ...’ De Zoon betaalde, het kostte Zijn leven en bloed. En dat had enorme gevolgen! Wij zijn door wat Hij deed ook ‘met God verzoend (...) door de dood van Zijn Zoon.’

En ten slotte: ‘(...) gered, doordat Hij leeft (letterlijk: gered in Zijn leven).’

Paulus hamert het er in. Drie keer: niet door iets van ons, maar alles door Gods Zoon, onze Heer Jezus Christus. God rekent ons Zijn gerechtigheid toe. Romeinen 3: 21 zegt het zo: ‘(...) gerechtigheid Gods door het geloof in (letterlijk: van) Jezus Christus.’ Daaraan mogen wij, jij en ik, geloven! God zegt: wat mijn Zoon deed, reken Ik jou toe. Een mens kan en hoeft niets toe te voegen. Wat Jezus Christus deed, is voor ieder mens voldoende. Er staat geen rekening meer open, die jij nog zou moeten betalen!

Paulus maakt ons dat heel duidelijk in Romeinen 3: 23 en 24: ‘Want allen hebben gezondigd en derven (dat betekent: missen) de heerlijkheid Gods en worden om niet gerechtvaardigd uit (letterlijk: in) Zijn genade, door de verlossing in Christus Jezus.’

Zie je het? Je kunt jezelf niet rechtvaardigen. Je hoeft ook niets te verdienen. Het is ‘om niet’, dat is zoiets als: gratis!

Spoor 1

Ik gebruikte in het vorige gedeelte woorden als gerechtigheid en rechtvaardiging. Zullen wij daar nu wat dieper op ingaan?! Er is nog zoveel om te bekijken en ... om God voor te danken.

Rechtvaardiging is een zaak die in de brieven van de apostel Paulus als een diamant schittert. Daarom besteed ik er best nogal wat ruimte aan.

In Gods woord staan heel veel zaken die tegen Gods volk, de Joden, gezegd worden. Dat heeft dan niets met jou en mij te maken. Als je bij deze uitspraak je wenkbrauwen optrekt of ze niet begrijpt, is het goed eerst het voorbeeld te lezen en nog eens terug te bladeren naar Reis-bestemming Schriftindeling.

Het voorbeeld

Als er een brief in mijn brievenbus komt, waarin staat dat ik een flink bedrag terugkrijg van de belasting, kan ik heel blij kijken en leuke dingen willen kopen. Maar als bij goed lezen blijkt, dat de brief voor de burens bestemd is, dan is dat fijn voor hen, maar ik kan er niets mee.

Met het woord ‘vergeving’ is het eigenlijk ook zo. Vergeving (van zonden) is een begrip dat je in de brieven van Paulus niet tegenkomt (wel in berichten voor de ‘burens’, in de evangeliën bijvoorbeeld). Hij gebruikt het woord genade. Kijk daarvoor bij Reisbestemming Genade! Vergeven doe je iemand op wie je niet langer kwaad bent. Ja, er is iets gebeurd, maar je rekent het hem of haar niet langer aan.

Pak Mattheus 18: 21-22 er maar eens bij. Petrus vraagt daar aan de Heer hoeveel maal hij een broeder, die tegen hem zondigt, vergeven moet. ‘Tot zevenmaal toe?’ Jezus zegt: ‘Ik zeg u, niet tot zevenmaal toe, maar tot zeventig maal zevenmaal.’

Na dat antwoord vertelt Hij de gelijkenis van iemand, die een koning tienduizend talenten schuldig is. De koning scheldt hem zijn schuld kwijt, schenkt vergoing, en rekent niet langer met de schuld. De slaaf verandert er niet door. Hij grijpt een medeslaaf – die hem honderd schellingen schuldig was, een fractie van het bedrag dat hem zelf werd kwijtgescholden – bij zijn keel en eist betaling. Daarop laat de koning hem arresteren en eist alsnog de tienduizend talenten op.

Deze gelijkenis geeft je een mooi beeld van waar het bij vergoing om gaat. Als je, voor wij verder gaan, eerst het zijspoor leest, kom je hierover meer te weten. Rechvaardiging is iets heel anders; het begrip heeft met rechtspraak te maken. Er wordt je niet iets vergoing; er klinkt ‘niet schuldig!’ Op die uitspraak kan niet meer teruggekomen worden. Er is een streep door je schuld gezet.

Wil je dat goed begrijpen, dan is Paulus degene bij wie je zijn moet! Daarom gaan wij op Spoor 2 in zijn brieven lezen. (Het zijspoor heb je toch gelezen?!)

Zijspoor

Lees Mattheus 18: 23-35. Eerst het hele verhaal lezen, voor je verder kijkt bij de aantekeningen die ik je erbij geef.

Die man had een akelig grote schuld. Zo'n tienduizend talenten. Om het je duidelijk te maken: laten we zeggen een schuld zo'n tien miljoen euro. Hij kan die niet voldoen, smeekt de koning om geduld en die scheldt hem zijn schuld kwijt.

De slaaf komt buiten en ziet een slaaf, die hem nog geld schuldig is. Een bedrag van niets, in vergelijking met het vorige bedrag: pakweg twintig euro. Net als hij bij de koning, vraagt de medeslaaf hem om uitstel van betaling. Bot weigert hij dat en smijt hem in de gevangenis. Anderen gaan daarop naar de koning en vertellen hem wat er is gebeurd.

De koning laat de man bij zich komen en stelt hem de indringende vraag: waarom heb je niet net zoveel medelijden met hem, als ik met jou had? Hij komt terug op wat hij eerder gezegd had en sluit de slaaf alsnog in de boeien.

Dan sluit de Heer de gelijkenis af en zegt: 'Alzo zal ook Mijn hemelse Vader u doen, indien gij niet, een ieder zijn broeder, van harte vergeeft.'

Een gelijkenis vertelt meer dan alleen een verhaal. Welke les leert de Heer hier aan de Joden, die naar Hem stonden te luisteren?

Het gaat om een koning en een koninkrijk. De bijbel noemt dat het Koninkrijk der hemelen. Gods volk heeft eeuwen naar dat rijk uitgezien, ervoor gebeden, erom geroepen: 'Wanneer komt het koninkrijk, dat U ons door de profeten beloofde?'

Je weet, dat God vóór Zijn Zoon uit Johannes de Doper stuurde. Die riep het volk op zich te bekeren, want het koninkrijk dat God jullie beloofd heeft, is nabijgekomen. Alles wat de Heer deed en zei, wees daarop: Israël, het moment is aangebroken!

Je weet hoe het gegaan is. Het volk van God heeft de Messias verworpen en de Heer kwam aan het kruis. En daar gebeurde iets, wat je aan het denken zou moeten zetten. Terwijl Hij daar hing, bad hij: ‘Vader, vergeef het hun, want zij weten niet wat zij doen.’

En God heeft het hun vergeven. Na de dood, begrafenis en opstanding van onze Heer waren er de discipelen, die het volk opnieuw het koninkrijk aanboden. Weer klonk er in Jeruzalem: ‘Bekeert u...!’ Lees maar in Handelingen 2: 38. Begin iets eerder en lees vanaf vers 36.

De koning in de gelijkenis had de slaaf vergeven en hem zijn schuld kwijtgescholden. Die was er nog wel, maar werd hem niet langer aangerekend. Je zou denken, dat dat grote blijdschap en medelijden met anderen zou te weeg brengen. Je denkt, dat de slaaf erdoor veranderen zou en net als de koning anderen vergeving zou schenken.

Denk dan eens aan al de niet-Joden, die de Schrift heidenen noemt. Die hadden geen licht van God, geen wetten. Hun schuld was in vergelijking met die van het volk, dat Gods wet had ontvangen, maar klein. Als het volk het begrepen had, zou het naar hen toe heel anders hebben gereageerd. God wilde van Zijn volk een kanaal van zegen voor de heidenvolken maken, maar dat gebeurde niet. Ik weet wel, dat Paulus in de brief aan de Romeinen (hoofdstuk 9-11) zegt, dat Israël dat op Gods tijd wel zal zijn.

Vergeven, kwijtschelden – dan is de schuld er nog wel, maar er wordt niet meer naar gekeken.

Na dit zijspoor gaan wij weer terug naar het laatste stukje van Spoor 1. We waren gebleven bij Rechtvaardiging.

Spoor 2

Rechtvaardiging, zoals God voor de heidenen bedoelt, komt in de evangeliën, de vier goede berichten over het leven van onze Heer hier op aarde, tweeduizend jaar geleden, niet voor. Willen wij begrijpen wat Gods houding is t.o.v. jou en mij als Hij ons rechtvaardigt, dan hebben we de brieven van Paulus nodig om dat begrip goed te verstaan.

Wij lezen Romeinen 5: 1-2: ‘Wij dan, gerechtvaardigd uit het geloof, hebben vrede met God door onze Here Jezus Christus, door Wie wij ook de toegang hebben verkregen in het geloof tot deze genade, waarin wij staan, en roemen in de hoop op de heerlijkheid Gods.’ (letterlijk: roemen in verwachting van de heerlijkheid van God)

Rechtvaardiging brengt ons buiten het bereik van veroordeling. Waarop steunt rechtvaardiging? Op het bloed van Christus! Dat is het fundament ervan. Er is betaald! Er is geen schuld meer! Er is niets wat jij en ik nog zouden moeten doen! Wij zijn gerechtvaardigd, ‘opdat het zou zijn naar genade.’ Lees Romeinen 4: 5 (lees de verzen 1-5), 16; 8: 1.

Vergeving is aan voorwaarden gebonden: als je je correct gedraagt is er niets aan de hand; houd je je niet aan de afspraken, verandert je houding niet, dan kan vergeving ingetrokken worden. Rechtvaardiging kent geen voorwaarden: jou wordt immers toegerekend, wat de Zoon van God gedaan heeft. Er is voor je betaald! Lees de vorige alinea nog maar eens!

In Romeinen 4: 2-4 staat alles luid en duidelijk! Niet Abraham had iets gedaan, gepresteerd; nee, er is sprake van genade; God rekende het hem tot gerechtigheid.

Romeinen 3: 24-26 (lees vanaf vers 21) is ook een gedeelte, dat je in dit verband zou moeten lezen.

Ik zet nog even het een en ander op een rij:

- rechtvaardiging is niet iets wat een mens kan verdienen door bijvoorbeeld goede werken te verrichten;
- er is maar een woord, dat hier zou kunnen klinken en dat is ‘genade’. Rechtvaardiging is gebaseerd op wat Christus deed. Wij geloven Hem, Die ons rechtvaardigt;
- het gaat niet om wat wij doen, maar om wat God doet: ons Zijn eigen gerechtigheid toerekenen.

Over gerechtigheid wil ik graag op het zijspoor nog iets zeggen.

Zijspoor

Eindelijk! Gerechtigheid! Want Hij heeft ons gerechtvaardigd.

Gerechtigheid is een Grieks woord: dikaio-sun(ê), d.i.: dikaio(s) = recht en sun(ê) = tezamen; dus dat wat samengaat met recht.

Lees voor wij verdergaan:

Romeinen 4: 5-6, 9; Filippenzen 3: 9 en 2 Corinthiërs 5: 21. Deze verzen hebben wij nodig om onze blik scherp te stellen.

God rekt ons Zijn gerechtigheid toe! Die gerechtigheid is de kracht om rechtvaardig te leven. Die kracht hebben jij en ik nodig: wij moeten het niet alleen weten, maar mogen er ook naar wandelen. Dus: doen wat wij weten; er rekening mee houden. In ons leven zal steeds meer te zien zijn, wat Hij voor ons deed, want wij willen steeds meer tot Gods eer leven!

Timotheus wordt er door Paulus aan herinnerd in 1 Timotheus 6: 11 en 2 Timotheus 2: 22.

Paulus zegt in Romeinen 6: 17-18, dat we niet langer slaaf van zonde zijn, maar – vrijgemaakt van de zonde – slaaf van gerechtigheid.

Lees ten slotte Efeziërs 6: 14. Natuurlijk is het hele stuk over de wapenrusting jouw aandacht waard, maar het gaat me nu om het ‘pantser van de gerechtigheid’. Daardoor worden wij krachtig in Hem. We hebben het niet van en in onszelf, maar het komt door en van Hem!

Dat jij en ik steeds meer gaan beseffen dat we gerechtvaardigd zijn en weet hebben van gerechtigheid, en: dat wij naar wat we weten, ook leven!